

Tesno sodelovanje s pobrateno občino

Predsednik Mijat Merdović je v pogovoru za naše glasilo med drugimi poudaril velik pomen sodelovanja obeh pobratenih občin. Potem ko je v uvodu opisal položaj občine Bijelo polje, je dejal, da je bilo to področje v predvojni Jugoslaviji zelo zaostalo in primitivno. Pravi prepoved pa je doživelo po zaslugi narodnoosvobodilne borbe, socialistične revolucije in samoupravljanja. V povojnem obdobju so dosegli pomembne uspehe. Od izrazito revne in v vseh pogledih zaostale, agrarne in med vojno do temelja porušene pokrajine so v 35 letih svobode v bratski skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti dosegli v Titovi Jugoslaviji rezultate, na katere so lahko ponosni.

Pred drugo svetovno vojno ni bilo industrije in kakor je znano, je bil v Bijelem polju en sam zdravnik; imeli so štiri bolniške postelje. Kako pa je danes?

»Pred drugo svetovno vojno nismo imeli med drugim niti enega samega industrijskega delavca. Danes pa je industrija vodilna veja gospodarstva v občini. Industrija ustvarja več kot 50 odstotkov narodnega dohodka v družbenem sektorju gospodarstva.

V strukturi zavzema vodilno mesto tekstilna industrija z 2200 delavci, sledijo ji čevlarska s 600 delavci, kovinsko-predelovalna s 350 delavci, industrija gradbenega materiala s 300 delavci in prehrabena industrija s prav tako 300 delavci. Velik vzpon je doseglo po vojni tudi gradbeništvo, kjer dela zdaj 1200 delavcev. V trgovini je zaposlenih tisoč delavcev, v prometu in gostinstvu pa skupaj 600 delavcev.

Kakšne uspehe ste dosegli na področju šolstva in šolanja nasploh?

»Šolstvo je doživelo pravo ekspanzijo. Samo v osnovnih šolah je zdaj približno 12 tisoč učencev, v srednjih šolah 5 tisoč, na visokih šolah pa je s področja občine približno tisoč študentov. Vsak četrti prebivalec je učenec ali študent.«

Ali nam lahko navedete težave, s katerimi se spopadate?

Mijat Merdović, predsednik skupščine občine Bijelo polje.

»Občina Bijelo polje pripada še vedno v skupino manj razvitih občin v Crni gori. Kljub temu, da je tu zelo veliko prebivalcev, je v družbenem sektorju zaposlenih skoraj 8500 delavcev. Vsak osmi prebivalec je v delovnem razmerju, medtem ko je pri skupnosti za zaposlovanje evidentiranih od 2400 do 2700 ljudi. Med temi jih je približno tisoč takih, ki imajo ustrezno kvalifikacijo. V tujini dela več kot 600 delavcev.

Nacionalni dohodek na prebivalca znaša komaj 16 tisoč dinarjev, kar je nekaj več kot 50 odstotkov nacionalnega dohodka, kolikor ga ustvarijo v naši republiki.

Problemi zaposlovanja sposobnih in kvalificiranih delavcev predstavljajo največji in najbolj aktualen problem v naši občini. Sedanja gospodarska struktura v občini je s stališča akumulativnosti in razvojnih možnosti precej neugodna. Neizogibna ekonomska in družbena potreba je, da bi te probleme reševali kar najhitreje.

Kaj ste predvideli v srednjeročnem planu za obdobje 1981-85 in kakšna je vaša usmeritev?

»Predvsem moramo nadalje krepiti in poglobljati samoupravne družbene odnose v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih interesnih skupnostih. Še nadalje moramo usposabljalni in kar najbolj izkoriščati razpoložljive zmogljivosti, jih modernizirati in širiti povsod tam, kjer so za to ekonomski in tržni pogoji. Kar najbolj si moramo prizadevati za združevanje dela in sredstev. Posebno pozornost posvečamo celotnemu razvoju kmetijstva, zlasti zasebnemu sektorju v okviru programiranega znanstvenega koncepta o razvoju kmetijstva na hribovitih in planinskem območju. Prav tako posvečamo posebno pozornost razvoju malega gospodarstva s tem, da razširimo proizvodne in storitvene zmogljivosti po krajevnih skupnostih zunaj mesta. Izboljšati moramo

Pobrateno Bijelo polje se vse hitreje razvija.

Občina Bijelo polje leži na severu Črne gore in obsega 924 kvadratnih kilometrov, na katerih živi 62 tisoč prebivalcev. Približno 67 odstotkov prebivalcev so Črnogorci, 35 odstotkov je muslimanov in 7 odstotkov Srbov. Drugi pripadajo drugim jugoslovanskim narodnostim.

Občina je razdeljena na 17 krajevnih skupnosti. Zaradi svoje lege je Bijelo polje prometno križišče na severu Črne gore. Tod tečejo pomembne prometne poti, kot je na primer proga Beograd-Bar magistralna cesta Beograd-Titograd-Petrovac in magistralna cesta iz Makedonije in Kosova.

Pokrajina je pretežno planinska z nadmorsko višino približno 550 metrov v dolini reke Lim. Nekateri predeli pa se dvigajo do 2000 metrov nad morjem (planina Bjelasica). Dolina Lima in njegovih pritokov je ravninska; to je tudi najbolj plodno in najbolj naseljeno področje v občini. Podnebje je primerno za pridelovanje žitaric, sadja in zelenjave. Planinski predeli pa so primerni za razvoj živinoreje.

sedanje gospodarske strukture z nadaljnjim razvojem kovinsko-predelovalnih zmogljivosti, za katere imamo že izdelane programe. S tem naj bi pospešili razvoj občine in omogočili odpravljanje številnih težav, s katerimi se srečujemo.

Potem ko je na kratko omenil kulturnozgodovinske znamenitosti občine, ki jih na tem območju ni malo, je predsednik skupščine na vprašanje o tem, kakšen prepoved je napravila narodnoosvobodilna borba v občini in kako je to področje sodelovalo v revoluciji, dejal:

»Bijelopoljski okoliš je po sodelovanju v narodnoosvobodilni borbi in revoluciji drugi v naši državi, takoj za Drvarjem. To je povedal tudi tovariš Tito, ko je leta 1946 prvič prišel v Bijelo polje. V revoluciji je sodelovalo 3750 borcev, od tega jih je 678 padlo, medtem ko jih je 654 vpisano med žrtve fašističnega terorja. Skupaj je dalo življenje 1332 ljudi. Borci sandžaških proletarskih brigad so nosili slavo naše borbe po vsej domovini od Gevgelije do Triglava, od Subotice do morja. Bijelo polje in Mojkovac (to je bil takrat skupen okraj) sta dala več narodnih herojev, med katerimi je tudi Rifad Burdžović - Trša, znana osebnost že iz predvojenga revolucionarnega gibanja.«

Predsednik skupščine Bijelo polje je o odnosih s pobrateno občino Ljubljana Center dejal:

»Stiki so se začeli najpoprej na kulturnem področju in sicer med gimnazijama Miloje Dobrašević v Bijelem polju in Poljansko gimnazijo v Ljubljani. Ti dve gimnaziji sta dali tudi pobudo za pobratenje. To se je zgodilo

leta 1975 in od takrat imamo vsako leto v Bijelem polju dneve Slovenije, v Ljubljani pa dneve Bijelega polja. Pred dvema letoma so bile prireditve posvečene slovenski poeziji in naša založba je izdala zbirko sodobne slovenske poezije, ki je naletela na dober sprejem med bralci.

Omenjene manifestacije spremlja tudi vrsta razstav. Tako na primer smo imeli dvakrat razstavo slik in grafik Božidarja Jakca, ki jih je občina Ljubljana Center podarila naši občini. V okviru sodelovanja smo imeli tudi skupne mladinske delovne brigade.

Lani ste imeli v Bijelem polju slovenske dneve na najvišji ravni. Ali nam lahko kaj poveste o pomenu tega srečanja?

»Lani jeseni je bila pri nas delegacija občine Ljubljana Center. Kot je znano, je ta občina med najbolj razvitimi v Jugoslaviji, medtem ko pripada Bijelo polje nerazvitim. Vendar to ni ovira za sodelovanje. Predvsem imamo od tega velike koristi, saj so nam izkušnje in pomoč iz nekega razvitega okolja močno v prid. Imamo pa tudi več skupnih interesov. Zelo so pomembni pogoji za sodelovanje na gospodarskem področju in to za obe občini.

Ustanovili smo skupno koordinacijsko telo, ki bo bedelo nad izpolnjevanjem dogovorjenih obveznosti, iskalo in pospeševalo pa bo tudi druge oblike in možnosti sodelovanja. Tako smo se na primer že dogovorili, da bosta delovni organizaciji Lek in Droga sodelo-

Bijelo polje ima tako kot vsa dolina reke Lim bogato kulturno tradicijo. V srednjem veku je bilo v času razcveta Nemanjine države to pomembno trgovsko in kulturno središče z bogato književnostjo. V cerkvi svetega Petra in Pavla je bil napisan tako imenovani Mirosavljev evangelij, ki je najbolj veličasten zgodovinski, književni in likovni spomenik pisan v cirilici na področju južnih Slovanov. Če danes pogledamo ta rokopis, se lahko samo čudimo spretnosti našega srednjeveškega pisca. To je bil tako imenovani grešni Gligorije Dijak. Svoje delo pa je namenil Miroslavu, knezu Zahumskemu in bratu Štefana Nemanje.

V Bijelem polju je tudi več pomembnih spomenikov orientalske kulture.

vali z našim kmetijskim kombinatom Bjelasica na področju odkupa in predelave zdravih zelišč in gozdnih sadežev. Prav takšno sodelovanje naj bi bilo med ljubljanskim Tekstilom in Vunarskim kombinatom, kar zadeva prodajo blaga v Ljubljani. Posebej naj omenim sodelovanje med ljubljanskim Gradisom in našim Radnikom, ki lahko služi za primer tudi drugim organizacijam, kako naj bi razvijali in pospeševali sodelovanje, ki lahko koristi obema občinama.

MARKO ŠEBEK

O TEM IN ONEM IZ DEJAVNOSTI ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE V CENTRU

Obisk v pobrateni občini

Delegacija občinske zveze socialistične mladine je desetega aprila vrnila obisk mladincem iz Bijelega polja, naše pobratene črnogorske občine. Beseda je tekla predvsem o zaposlovanju, trenutno dokaj perečem problemu, za katerega so iskali, pa tudi našli, nekaj možnosti njegovega reševanja. Dogovorili so se tudi o organizaciji in izvedbi skupne mladinske delovne brigade, ki bo sodelovala na akciji Kozjansko 81. Izmenjali so številne delovne izkušnje in obiskali nekatere delovne organizacije. Delegacija je nato obiskala še pobrateno občino Stari grad v Beogradu. Tudi z mladinci iz te občine bomo sodelovali v skupni brigadi in sicer na akciji Beograd 81.

● Sprejem štafete mladosti

Pri gostilni Lovac bodo mladinci naše občine 24. aprila ob približno 8.50 od viških mladincev sprejeli štafeto mladosti. Štafeta bo nadaljevala pot po Šubičevi cesti, kjer se bo poklonila ob grobnici narodnih herojev, nato bo zavila na Titovo cesto do Bavarskega dvora, ponovno na Prešernovo cesto in nato na Celovško. Pod podvozom jo bodo pričakali mladinci šišenske občine - približno ob 9.15. Natanko ob deseti uri bo okoli 35 tisoč mladincev sklenilo živ obroč okoli Ljubljane. Krog se bo razklenil ob 10.15, ko bo v Gramozni jami osrednja prireditev ob sprejemu štafete. Štafeto bo po naših ulicah pozdravilo veliko mladincev, pa tudi tistih malo manj mladih. Zapele in zaplesale bodo številne folklorne skupine, med drugim na Šubičevi in na Titovi cesti.

● Znanje pod drobnogledom

V nedeljo, 12. aprila je komisija za idejnopolično delo pri predsedstvu OK ZSMS organizirala kviz »TITO - REVOLUCIJA - MIR«. Na kvizu so sodelovali tekmovalci iz Elektro tehniške šole (kjer je tekmovalje tudi potekalo), iz osnovne šole Tone Čufar, iz Mercatorja TOZD Golovec, iz Vzgojiteljske srednje šole, iz Postaje milice Center in iz krajevnih skupnosti Nove Poljane.

D. L. Č.